

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	8115 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8115
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дудник Олена Василівна, Ковалевський Микита Миколайович, Андрейченко Андрій Вадимович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.02.2023 р. – 09.02.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/55090>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/55497>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма «Менеджмент», що реалізується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ», забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з менеджменту здатних ефективно та креативно розв'язувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі у сфері управління підприємствами, організаціями та їх підрозділами з метою забезпечення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародних ринках. ОП цілком відповідає сучасним тенденціям розвитку спеціальності 073 «Менеджмент» та потребам ринку праці. ОП «Менеджмент» вдосконалюється завдяки активній позиції всіх учасників освітнього процесу. ОП дозволяє усім учасникам освітнього процесу отримати необхідні компетентності та ПРН. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. Навчальний процес забезпечується НПП відповідної освіти і кваліфікації, які мають досвід науково-дослідної і практичної діяльності, участі у міжнародних проєктах. Практична підготовка здобувачів здійснюється на відповідних до змісту ОП базах практики, що може сприяти подальшому їх працевлаштуванню. ОП відповідає принципу «академічної свободи». В ДВНЗ «УжНУ» сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах. Матеріально-технічне забезпечення цілком задовольняє реалізацію ОП. Реалізація ОП забезпечується сформованою в ДВНЗ «УжНУ» внутрішньою культурою якості освіти. ДВНЗ «УжНУ» дотримується правил відкритості та прозорості щодо розміщення матеріалів за ОП. Загалом ОП «Менеджмент» відповідає Критеріям оцінювання якості освітніх програм. Встановлені недоліки не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП «Менеджмент» розроблено відповідно до «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025». 2. Позиції та потреби стейкгоल्дерів ураховуються при формулюванні цілей ОП та визначенні РН. Враховуються потреби організацій та тенденції розвитку регіону. Стейкголдери є мотивованими для подальшої співпраці з удосконалення ОП. 3. Формування цілей та освітніх компонентів ОП здійснюється з урахуванням досвіду розробки вітчизняних та іноземних ОП за спеціальністю 073. 4. Кафедра періодично організовує екскурсії на підприємства, в тому числі в умовах воєнного стану. Для здобувачів ОП створені сприятливі умови для формування та розвитку soft skills. 5. В ЗВО є база проєктів академічної мобільності. 6. Широке використання інтерактивних методів навчання для реалізації ОП, зокрема навчальної платформи Moodle та програмних продуктів Google. 7. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, а саме на основі взаємодії з навчальними закладами Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії та активною участю у проєктах академічної мобільності. 8. Здобувачі розуміються на процедурі оскарження контрольних заходів. 9. Здобувачам вчасно доводиться інформація про політику та процедури академічної доброчесності, позитивним є введення ОК8 до ОП. 10. Більшість викладачів мають наукові публікації, в т. ч. у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та WoS, фахових виданнях та монографіях. НПП ЗВО мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних. Діє система преміювання на основі рейтингування НПП. 11. Відбувається реалізація спільних проєктів у співпраці з професіоналами-практиками, експертами в галузі менеджменту у вигляді проходження практики студентів на підприємствах регіону, участі роботодавців у ЕК, днів кар'єри, гостьових лекцій, тренінгів. 12. В цілому матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення відповідають вимогам та цілям ОП. ЗВО забезпечує безоплатний доступ до мережі Інтернет, бібліотеки, басейну, спортивного комплексу, комп'ютерних аудиторій тощо. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. 13. Відсутні факти виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, корупцією тощо. Процедура вирішення подібних питань є зрозумілою. 14. Органи студентського самоврядування відстоюють інтереси здобувачів, мають важелі для практичного застосування своїх повноважень. 15. Існує практика збирання інформації про випускників на університетському рівні. 16. Сформована культура якості на всіх управлінських рівнях ЗВО. 17. Нормативно-правові документи, щодо регулювання прав і обов'язків учасників освітнього процесу, представлені на офіційному сайті ЗВО, що дозволяє мати необмежений доступ до інформації.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. В ОП не враховано вимоги Стандарту ВО щодо назви форми підсумкової атестації. Рекомендовано привести у відповідність у проєкті ОП 2023 р. 2. В ОК20 та ОК26 немає підтвердження практичного втілення всіх ЗК,СК,ПРН, які передбачені матрицями. В ОК26 вказано вужчий перелік ЗК,СК,ПРН, а в ОК20 не досягається ПРН3 та не наведені ЗК,СК. Рекомендовано переглянути ПРН за цими ОК та увідповіднити їх до матриць. 3. Не всі обов'язкові компоненти ОП забезпечені фаховими публікаціями, зокрема: ОК8,10,15,17,18,22-26. Рекомендовано до поч. 2023/24 н.р. забезпечити відповідність закріплених НПП до ОК. 4. Не всі НПП, які залучені до викладання обов'язкових ОК (де передбачено ЗК7) мають відповідне підтвердження проф. володіння ін. мовою (ОК30,38,40). Рекомендовано до поч. 2023/24 н.р. підвищити рівень володіння ін. мовою закріплених НПП. 5. У силабусах/РП обов'язкових ОК наведено застарілі та російськомовні джерела, що є показником недостатнього оновлення програм та матеріалів, що викладаються. ЕГ рекомендує привести у відповідність перелік літератури в ОК. 6. В наданих кваліф., курсових роботах встановлено використання російськомовних джерел. ЕГ рекомендує науковим керівникам уважно ставитись до цього питання. 7. Встановлено, що ЗВО бере участь в програмах міжнар. мобільності, але серед учасників відсутні здобувачі ОП. ЕГ рекомендує гарантувати підвищити конкурентоздатність здобувачів для участі в програмах академічної мобільності. 8. Реалізація права здобувачів на неформальну освіту (НО) є обмеженим, бо проходять лише ті курси, що рекомендують НПП в межах декількох ОК. Практика зарахування результатів НО здобутих за самостійно обраними курсами відсутня. Рекомендуємо додати з 2023р. інформацію в усі РП про обсяг можливого зарахування балів з НО та рекомендовані курси. 9. Анкетування якості ОП організовується та

контролюється зав. кафедри без залучення здобувачів, що не гарантує упередженого ставлення до їх результатів. Рекомендовано залучити здобувачів до анкетування якості ОП, виникнення конфліктних ситуацій та до засідань кафедри для підтримки відкритого діалогу і врахування точок зору всіх стейкхолдерів. 10. В ОК26 передбачено опанування ПЗ російського походження. Рекомендовано використовувати вітчизняне ПЗ та країн-партнерів. 11. Фактичні підходи до проведення підсумкового оцінювання (які наведені в силабусах/РП) здобувачів не корелюються з п. 8.8.9, 8.8.10 Полож. про організацію освітнього процесу. Рекомендовано привести їх у відповідність до вказаного Полож. до поч. 2023/24 н.р. 12. Наявна невідповідність стандарту ВО - кваліфікаційні роботи не розміщені на офіційному ресурсі ЗВО чи підрозділу, як того вимагає Стандарт. ЕГ рекомендує виконати вимогу Стандарту щодо розміщення кваліфікаційних робіт (з моменту його затвердження). 13. Доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу за ОП є складним. Рекомендується ЗВО додати перехресні посилання між сторінками: кафедри, кафедри та факультету в Інфо-центрі, де знаходиться кафедральна інформація.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета та цілі ОП «Менеджмент» визначені чітко та узгоджені з місією та стратегією ДВНЗ "УжНУ". ОП розроблено відповідно до «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). Мета та цілі ОП відповідають місії ЗВО, зокрема напрямкам п.1.2 Концепції: науковому; дослідницько-інноваційному; освітньому та інноваційному. Основною цілю ОП є компетентісно-орієнтована та студентсько-центрована підготовка фахівців менеджменту першого (бакалаврського) рівня здатних ефективно та креативно розв'язувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі у сфері управління підприємствами, організаціями та їх підрозділами з метою забезпечення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародних ринках (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46804>). Задля досягнення поставленої цілі та розкриття унікальності ОП впроваджено 5 компонентний підхід до надання знань, розвитку умінь та навичок, який розкривається через: проходження виробничої практики; застосування проблемно-орієнтованого підходу під час навчання; розробку індивідуальних стартапів, проектів, курсових, кваліфікаційних робіт тощо з практичним втіленням у практику; створення умов для формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання здобувачів; міждисциплінарності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При проведенні робочих зустрічей, перегляді відгуків, протоколів засідань кафедри, результатів анкетувань (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34556>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52726>) встановлено, що позиції та потреби заінтересованих сторін (стейкхолдерів) урахуються при формулюванні цілей ОП та визначенні РН. Обговорення щодо удосконалення ОП носять публічний характер (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/obgovorennya-ta-udoskonalennya-osvitnih-program-menedzhment.htm>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/zustrich-robochih-grup-opp-biznes-administruvannya-ta-opp.htm>). Слід відзначити, що студентське самоврядування є учасником обговорень (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54702>). Наявні поодинокі випадки залучення здобувачів до обговорення ОП. Зокрема, здобувачка Попик В.В. запропонувала розглянути можливість додання до ОП дисципліни з вивчення основ академічної доброчесності та професійної етики (Протокол 2/2021 від 18.10.2021 р.), що в ОП 2022 знайшло відображення (додано ОК8 Академічна доброчесність та основи наукових досліджень). Під час зустрічі з випускниками Попик В.В. підтвердила свою участь. ЕГ встановила, що до обговорення ПРН здобувачі вищої освіти не залучаються. Тому варто гаранту ОП звернути на це увагу та в подальшому запрошувати на засідання робочих груп здобувачів та випускників. Під час зустрічі зі стейкхолдерами висловлено задоволеність змістом ОП та перспективами її розвитку. Залучення та співпраця з роботодавцями підтверджена під час зустрічі з ЕГ. Така співпраця з вдосконалення ОП дозволяє враховувати як потреби організацій, так і тенденції розвитку регіону. За рекомендацією роботодавців: Куниця Є.П. на етапі перегляду ОП до НП було внесено ВК Сучасні концепції управління організаціями/ Психологія управління; за рекомендацією Ковальської К. – ОК10, ОК15; Недолуженка Я. Я. – ВК Діджитал-менеджмент/Медіа-менеджмент; Цирика А.Й. - ВК Організація виробництва на підприємстві/ Інноваційні технології виробництва; Бібена О. А. – ВК Креативний менеджмент/Рекламний менеджмент. На сайті наведено результати моніторингу результатів анкетування роботодавців та інших стейкхолдерів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52726>). Також за

<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54386> представлено до ознайомлення відгуки на ОП. На зустрічах було підтверджено, що представники академічної спільноти провідних ЗВО долучалися до формування цілей та ПРН ОП через різні канали комунікації. При формуванні ОП 2022 було враховано зауваження попередньої акредитаційної експертизи (2017 р.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12895>). Також до обговорення залучався д.е.н. Кошій О. В. (Луцький національний технічний ун-т), який надав рецензію (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54386>). В результаті такої співпраці покращено структурно-логічну схему ОП та матрицю забезпечення ПРН, оптимізовано набір вибіркового дисциплін, удосконалено РП. Стейкхолдери зазначили свою готовність брати активну участь у подальшому перегляді ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП враховують тенденції розвитку спеціальності та спрямовані на підготовку фахівців з менеджменту, що здатні ефективно та креативно розв'язувати практичні проблеми та спеціалізовані задачі у сфері управління підприємствами з метою забезпечення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародних ринках. В результаті впровадження п'яти компонентного підходу до надання знань та формування навичок, які забезпечуються реалізацією всіх ПРН (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46793>) планується формування нового класу «креативно думаючих спеціалістів», що дійсно відзначається певною унікальністю ОП. Постійне залучення до перегляду ОП роботодавців (що було підтверджено під час зустрічі) дозволяє вчасно вдосконалювати змістовне наповнення ОП та бути в тренді сучасних тенденцій на ринку праці. Щодо галузевого та регіонального контексту, то вони враховані при визначенні цілей і ПРН, та забезпечуються через змістовне наповнення лекцій, практичних занять тощо. Саме розташування Закарпатської області спонукає до наповнення ОК змістом управління компаніями на міжнародних ринках. Для розкриття цієї складової в ОП зроблено акцент на таких ОК: ОК12 «Іноземна мова» (6 кр.), ОК 19 «Міжнародні економічні відносини» (4кр.), ОК 23 «Іноземна мова професійного спрямування» (6 кр.), ОК 31 «Менеджмент ЗЕД підприємств» (3 кр.), «Логістика» (4 кр.). Завдяки участі в Проєкті «ProIdea» відбувається моніторинг регіонального контексту ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/proekt-ProIdea-pratsevlashtuvannya-ta-vtilennya-profesijnih-znan.htm>). Також слід зазначити, що регіональний та галузевий контексти підготовки здобувачів за ОП враховуються при виборі баз практик (ОК42, ОК43, ОК44), тем курсових проєктів, кваліфікаційних робіт, розв'язанні кейсів і розгляді аналітичних ситуацій на практичних заняттях, проведенні наукових досліджень. При формулюванні цілей та ПРН було проаналізовано низку провідних ЗВО України, Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії при зустрічах на спільних наукових конференціях та інших заходах. В свою чергу, під час формулювання цілей ОП та ПРН було використано отриманий досвід Бондаренко В. та Федурці В. під час стажування в DTI University (Словаччина); в результаті зустрічі з Костюк Я. - викладачем кафедри менеджменту Інституту технологій та бізнесу (Чехія) (<https://cutt.ly/M3GbRi2>). В результаті реалізації проєкту «Discernment of the green priorities through Education towards sUstainability and low Carbon mobility in the danubian region» (DRP0200329) було ОП доповнено ВК «Організація сталого розвитку в менеджменті» (4 кр.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54138>). Але, на жаль, результати вищенаведеного обміну досвідом із вітчизняними та закордонними ЗВО не було конкретизовано в повній мірі та не зафіксовано у відповідних протоколах. Тому ЕГ рекомендує надалі врахувати це зауваження.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітню програму «Менеджмент» розроблено відповідно до стандарту вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського рівня) освіти затвердженого 29.10.2018р. №1165 (зі змінами наказ МОН України від 05.12.2018 р. № 1338). Освітні програми 2019 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46508>) та 2022 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46793>) були введені у дію після затвердження стандарту. Перелік ЗК, ФК, що відображені у ОП, відповідають переліку, наведеному у чинний стандарті спеціальності. ПРН дозволяють досягти визначених результатів навчання згідно зі стандартом за спеціальністю «Менеджмент» першого (бакалаврського рівня) освіти. Набуття компетентностей забезпечується нормативною складовою ОП, що відображено у «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» та у «Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП». Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає стандарту та здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ вважає за доцільне звернути увагу на не суттєву помилку, котра спостерігається в ОП 2019 та 2022 років. Зокрема, в підрозділі 1.5 «Викладання та оцінювання» вказано «... та випускної бакалаврської роботи». ЕГ рекомендує привести це у відповідність до Стандарту та змінити на «... кваліфікаційної роботи».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП «Менеджмент» розроблено відповідно до «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025». Позиції та потреби заінтересованих сторін (стейкхолдерів) урахуються при формулюванні цілей ОП та визначенні РН. Така співпраця з вдосконалення ОП дозволяє враховувати як потреби організацій, так і тенденції розвитку регіону. Стейкхолдери є мотивованими для подальшої співпраці з удосконалення ОП. Формування цілей та освітніх компонентів ОП здійснюється з урахуванням досвіду розробки вітчизняних та іноземних ОП за спеціальністю 073.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Здобувачі вищої освіти не залучаються до обґрунтування ПРН. Рекомендовано запрошувати на засідання робочих груп. В ОП 2019 та 2022 років не враховано вимоги Стандарту ВО щодо назви форми підсумкової атестації в підрозділі 1.5 «Викладання та оцінювання» вказано «... та випускної бакалаврської роботи». Рекомендовано привести у відповідність до Стандарту та використовувати поняття «кваліфікаційна робота» у проєкті ОП 2023 р.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Місія та стратегія ЗВО, в цілому, відповідають заявленим цілям ОП. Інтереси та позиції різних стейкхолдерів враховуються при проєктуванні ОП. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту, а також певного досвіду ЗВО. ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня. Сформульовані слабкі сторони (рекомендації) не передбачають наявності істотного недоліку. Отже, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми «Менеджмент» складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає стандарту вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського рівня) затвердженого 29.10.2018р. №1165 (зі змінами наказ МОН України від 05.12.2018 р. № 1338), а також ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Розподіл кредитів ЄКТС між обов'язковими і вибірковыми ОК становить 180 (75%) і 60 (25%) кредитів відповідно. Термін навчання складає 3 роки і 10 місяців. Обсяг кредитів кожної освітньої компоненти становить не менше 3 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Менеджмент» має чітку структуру. Освітня програма складається з наступних частин: профіль ОП «Менеджмент» зі спеціальності 073 Менеджмент; перелік компонент ОПП та їх логічна послідовність; структурно-логічна схема ОП «Менеджмент»; форма атестації здобувачів вищої освіти; матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП; матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП. ОП містить обов'язкові навчальні дисципліни (180 кредитів ЄКТС), котрі поділяються за циклами загальної підготовки та професійної підготовки, а також вибіркової (60 кредитів ЄКТС) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/53640>), яка забезпечується дисциплінами циклу загальної підготовки (із загально університетського каталогу), а також циклу професійної підготовки (із кафедрального каталогу). Всі освітні програми (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/45858>) та навчальні плани (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54384>) розміщені у вільному доступі. Набір вибіркового дисциплін відповідає предметній галузі знань. Освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему, яка представлена в п.2.2 «Структурно-логічна схема ОП «Менеджмент», що, на думку ЕГ, дозволяє досягти заявлених в ОП цілей і програмних результатів навчання. ЕГ звертає увагу на ОК20 та ОК26, які мають на меті забезпечити всі ПРН, практичне втілення чого не підтверджується завантаженими силабусами до цих дисциплін, зокрема В ОК 26 «Менеджмент проєктів» визначено вужчий перелік ЗК, СК та ПРН на відміну від наведеної інформації в матрицях «Матриця відповідності програмних компетентностей

компонентам освітньої програми”, “Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми” в затвердженому ОП, а саме ЗК 1, 2, 7, 8, 9, 14; СК 3,11; ПРН 1,2,4. В ОК 20 “Економіка підприємства” ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства згідно наведених в силабусі тем не досягається. А також не наведені загальні та спеціальні компетентності, що можуть бути отримані здобувачами в процесі планування даної ОК. Рекомендовано переглянути ПРН за цими ОК та привести їх у відповідність до затверджених матриць. ОП передбачає написання кваліфікаційної роботи, яка має на меті розв’язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління. Також рекомендується запровадити практику викладання дисциплін іноземною мовою за ОК, де зазначено відповідність до ЗК 7 (відповідні плани були почуті ЕГ під час зустрічі з НПП). Враховуючи регіональний аспект підготовки здобувачів це змогло б посилити ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. В результаті впровадження п’яти компонентного підходу до надання знань та формування навичок, які забезпечуються реалізацією всіх ПРН (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46793>) планується формування нового класу «креативно думаючих спеціалістів», що дійсно відзначається певною унікальністю ОП. Постійне залучення до перегляду ОП роботодавців (що було підтверджено під час зустрічі) дозволяє вчасно вдосконалювати змістовне наповнення ОП та бути в тренді сучасних тенденцій на ринку праці. Щодо галузевого та регіонального контексту, то вони враховані при визначенні цілей і ПРН, та забезпечуються через змістовне наповнення лекцій, практичних занять тощо. Саме розташування Закарпатської області спонукає до наповнення ОК змістом управління компаніями на міжнародних ринках. Для розкриття цієї складової в ОП зроблено акцент на таких ОК: ОК12 “Іноземна мова» (6 кр.), ОК 19 “Міжнародні економічні відносини” (4 кр.), ОК 23 «Іноземна мова професійного спрямування” (6 кр.), ОК 31 “Менеджмент ЗЕД підприємств” (3 кр.), “Логістика” (4 кр.). Завдяки участі в Проєкті «ProIdea» відбувається моніторинг регіонального контексту ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/proekt-ProIdea-pratsevlashtvannya-ta-tilennya-profesijnih-znan.htm>). Також слід зазначити, що регіональний та галузевий контексти підготовки здобувачів за ОП враховуються при виборі баз практик (ОК42, ОК43, ОК44), тем курсових проєктів, кваліфікаційних робіт, розв’язанні кейсів і розгляді аналітичних ситуацій на практичних заняттях, проведенні наукових досліджень. При формулюванні цілей та ПРН було проаналізовано низку провідних ЗВО України, Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії при зустрічах на спільних наукових конференціях та інших заходах. В свою чергу, під час формулювання цілей ОП та ПРН було використано отриманий досвід Бондаренко В. та Федурці В. під час стажування в DTI University (Словаччина); в результаті зустрічі з Костюк Я. - викладачем кафедри менеджменту Інституту технологій та бізнесу (Чехія) (<https://cutt.ly/M3GbRi2>). В результаті реалізації проєкту «Discernment of the green priorities through education towards sustainability and low carbon mobility in the danubian region» (DRP0200329) було ОП доповнено ВК “Організація сталого розвитку в менеджменті” (4 кредити) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54138>). Але, на жаль, результати вищенаведеного обміну досвідом із вітчизняними та закордонними ЗВО не зафіксовано у відповідних протоколах робочої групи. Тому ЕГ рекомендує надалі врахувати це зауваження. Також, ЕГ незрозуміло, які саме ОК зазнали уточнення, на що вказується в ВСО.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливості формування індивідуальних освітніх траєкторій в ДВНЗ "УжНУ" регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ “УжНУ” (п.6.2.2., п.6.4.1., п.6.4.2., п.6.4.4., п.6.4.5.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>); «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ДВНЗ “УжНУ”» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>); «Положенням про індивідуальний навчальний план здобувачів вищої освіти у ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Також формування індивідуальних освітніх траєкторій має відображення в індивідуальних навчальних планах здобувачів, котрі були отримані ЕГ на запит. Вибіркові дисципліни складають 60 (25%) кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. Процедура обрання здобувачами вибіркового дисциплін є прозорою та зрозумілою учасникам освітнього процесу, що було підтверджено під час зустрічі із здобувачами, а також випускниками цієї ОП. Вибіркові дисципліни знаходяться у вільному доступі з коротким змістом за кожною (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/53640>). Також за цією вкладкою знаходяться «Положення про вільний вибір навчальних дисциплін» та «Положення про індивідуальний навчальний план», що полегшує здобувачам отримання додаткової інформації щодо процедури обрання їх. На додатковий запит ЕГ були надані Індивідуальні плани здобувачів, Листи реєстрації на вибіркові дисципліни, а також Заяви здобувачів. Порядок реалізації права здобувачів на вільний вибір навчальних дисциплін є чітким та зрозумілим для здобувачів та наведений в п.4 «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ДВНЗ “УжНУ”». Так, для здобувачів які навчаються за освітніми програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти вибіркові дисципліни заплановані починаючи з третього семестру навчання, тому запис на вивчення вибіркового дисциплін відбувається у весняному семестрі до 15 березня (п.4.4. Положення). Здобувачі мають можливість ознайомлення із переліком вибіркового дисциплін із загально університетського каталогу (цикл загальної підготовки), а також з кафедрального каталогу (циклу професійної підготовки), котрі оприлюднюються на сайті Університету (згідно з п.4.3). Всі дисципліни забезпечені розширеною анотацією.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом спеціальності 073 Менеджмент ОП «Менеджмент» передбачено проходження здобувачами двох видів практики: : в 6 семестрі виробничої практики «Менеджмент підприємства» (ОК43/6 кредитів) та в 8 семестрі - переддипломної (ОК44/4,5 кредитів). У ЗВО діє «Положення про практику студентів ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>). На сайті ЗВО у відкритому доступі запропоновані для ознайомлення методичні вказівки та рекомендації щодо проходження практики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54382>), перелік баз практик з відповідними договорами про співпрацю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/50736>). Під час зустрічі із здобувачами було підтверджено, що вони можуть проходити практику за діючими договорами між ЗВО та підприємством, або на підприємствах з яким здобувач ОП особисто уклав договір. Під час проходження практик здобувачі мають можливість опанувати компетентності потрібні для подальшої їх професійної діяльності. В п.4 Підведення підсумків практики «Положення про практику студентів ДВНЗ "УжНУ"» надано процедуру щодо звітування та оцінювання здобувачів за результатами проходження практики. Під час зустрічі з Роботодавцями ЕГ почула думку щодо високого рівня теоретичної підготовки здобувачів та певного задоволення навчати їх з боку підприємств з наданням, в подальшому, можливостей працевлаштування. Особливо уваги заслуговує виступ президента ТОВ «ЕНО меблі ЛТД» Куниця Є. П., котрий зазначив, що здобувачі під час практики в змозі надихнути новими ідеями вирішення певних проблем на підприємстві. Також практична підготовка здобувачів відбувається під час підготовки та безпосередньо на практичних заняттях, при виконанні індивідуальних завдань, самостійної роботи, у процесі написання курсових робіт (ОК18, ОК26) та індивідуальних проєктів. Позитивною практикою є те, що кафедрою періодично організуються екскурсії на підприємства, наприклад <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/navchalno-ozntov-yadzaki.htm>, попри складні умови організації подібних заходів під час воєнного стану.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) за ОП «Менеджмент» забезпечується ОК, зокрема ОК1 Ділова українська мова, ОК12 Іноземна мова, ОК15 Організація діяльності менеджера, ОК18 Менеджмент, ОК20 Економіка підприємства, ОК 23 Іноземна мова професійного спрямування, ОК25 HR-менеджмент, ОК26 Менеджмент проєктів, ОК28 Маркетинг, ОК40 Бізнес-адміністрування та інших згідно з Матрицею забезпечення ПРН. Під час зустрічі із здобувачами, НПП, а також аналізу наданих матеріалів до акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що під час навчання на ОП застосовуються активні методи навчання (тренінги, майстер-класи, творчі завдання, командна робота над проєктами тощо), які опосередковано розвивають соціальні навички (soft skills). Набуття здобувачами soft skills також відбувається під час студентських науково-практичних конференцій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/50471>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/-na-kafedri-biznes-administruvannya-marketingu-ta-menedzhmentu.htm>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/perspektivi-rozvitku-suchasnogo-marketingu-ta-menedzhmentu.htm>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/na-kafedri-bamm-provelirIdsumkovu.htm>) проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи. Проводяться Дні кар'єри в ЄС, за результатами цього заходу здобувачі отримують відповідні сертифікати (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54678>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/annonce/1980.htm>) та інші культурні заходи. Вищенаведене свідчить про сприятливі умови для здобувачів ОП «Менеджмент» в опануванні соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП «Менеджмент» та її ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, та дозволяє досягти цілі та ПРН, зазначені в ОП. В ДВНЗ "УжНУ" діє Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) згідно з яким відбувається співставлення обсягу ОК із фактичним навантаженням здобувачів. Відповідно до п.3.5.1. вищенаведеного Положення Обсяг ОП складає 240 кр. ЄКТС з них обов'язкові компоненти – 180 кредитів (75% від загального обсягу), а вибіркові – 60 кредити (25% від загального обсягу). Обсяг кожної ОК (в т.ч. аудиторної роботи та самостійної) залежить від конкретної дисципліни та передбачених ПРН. Теоретичне навчання за ОП відбувається протягом 8 семестрів, кожен семестр закінчується підсумковим семестровим контролем. Тижневе навантаження у семестрах – 1-й – 24 год., 2-й – 24 год., 3-й – 24 год. (з них нормативні навчальні дисципліни – 15 год., вибіркові – 8 год.), 4-й – 26 год. (з них нормативні – 15 год.,

вибіркові – 11 год.), 5-й – 24 год. (з них нормативні – 16 год., вибіркові – 8 год.), 6-й – 25 год. (з них нормативні – 14 год., вибіркові – 11 год.), 7-й – 27 год. (з них нормативні – 21 год., вибіркові – 6 год.), 8-й – 27 год. (з них нормативні – 15 год., вибіркові – 12 год.). У 8 семестрі передбачено проходження переддипломної практики та атестації у формі захисту кваліфікаційної роботи. Обсяг аудиторних годин за кожною ОК не перевищує 40% від загального обсягу годин, що дозволяє не перевантажувати здобувачів аудиторними заняттями і створювати додаткові можливості для самостійної роботи. Діагностика навантаження відбувається під час обговорення на Вченій раді факультету, бесіди кураторів з групами протягом семестру тощо. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що здобувачі мають достатньо часу для самостійної роботи та не відчують перенавантаження. Отже, обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, дозволяє надати здобувачам необхідний обсяг теоретичних та практичних знань.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою на ОП «Менеджмент» не здійснюється. Але під час зустрічі з роботодавцями ЕГ почула бажання впроваджувати таку форму зі сторони роботодавців, зокрема про це наголосив президент ТОВ «ЕНО меблі ЛТД» - Кунинець Є. П. Тому, ЕГ вбачає за доцільне надати рекомендацію ЗВО щодо початку впровадження дуальної форми освіти та популяризації її серед здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти ОП «Менеджмент» складають логічну взаємопов'язану систему що дозволяє досягти заявлених у ОП цілей та ПРН. Здобувачам запропоновано широкі можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір дисциплін із загально університетського каталогу (цикл загальної підготовки), а також з кафедрального каталогу (циклу професійної підготовки). Значна частина годин аудиторної роботи реалізується у формі практичних або семінарських занять. Позитивною практикою є те, що кафедрою періодично організуються екскурсії на підприємства, попри складні умови організації подібних заходів під час воєнного стану. Для здобувачів ОП створені сприятливі умови для формування та розвитку соціальних навичок (soft skills). Також слід відзначити визнання стейкхолдерами успішності та затребуваності випускників ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ звертає увагу на ОК20 та ОК26, які мають на меті забезпечити всі ПРН, практичне втілення чого не підтверджується завантаженими силабусами до цих дисциплін, зокрема в ОК 26 “Менеджмент проєктів” визначено вужчий перелік ЗК, СК та ПРН на відміну від наведеної інформації в матрицях, а саме ЗК 1, 2, 7, 8, 9, 14; СК 3, 11; ПРН 1, 2, 4. В ОК 20 “Економіка підприємства” ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства згідно з наведеними в силабусі тем не досягається. А також не наведені загальні та спеціальні компетентності, що можуть бути отримані здобувачами в процесі планування даної ОК. Рекомендовано переглянути ПРН за цими ОК та привести їх у відповідність до затверджених матриць. Також рекомендується запровадити практику викладання дисциплін іноземною мовою за ОК, де зазначено відповідність до ЗК 7. Враховуючи регіональний аспект підготовки здобувачів це змогло б посилити ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура ОП в цілому відповідає нормативним вимогам, спрямована на формування сучасних компетентностей необхідних у практичній діяльності у сфері менеджменту. ОП передбачає можливість реалізації здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. ОП схвально оцінюється стейкхолдерами, що визнають її затребуваністю та актуальною. Усі зазначені недоліки не є суттєвими, бо жоден з них значно не позначився на набутті компетентностей здобувачами вищої освіти та критично не ускладнив процес якісного отримання освітніх послуг.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» оприлюднені на офіційному веб-сайті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules>) у вкладці «Головна – Абітурієнту – Правила прийому». В рубриці Інфо-центр забезпечено вільний доступ до архіву вступних компаній за минулі роки (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/294>). «Правила прийому до ДВНЗ "УжНУ" у 2022 році (нова редакція)» із додатками розміщено за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/41304>. В результаті аналізу ВСО експертна група дійшла висновку, що правила прийому є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування на ОП «Менеджмент» відбувається згідно з правилами прийому до ДВНЗ "УжНУ" у 2022 році (нова редакція)» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/41304>). Вступ здобувачів на ОП «Менеджмент» відбувається на конкурсній основі. В додатку 5 до Правил прийому наведено «Перелік творчих конкурсів, вагових коефіцієнтів оцінок з предметів національного мультипредметного тесту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра». Так, за ОП «Менеджмент» вони складають: Українська мова – 0,35, Математика – 0,4, Історія України – 0,25. Також вступ на ОП можливий за результатами ЗНО, отриманими у 2019-2022 рр. (а саме з 3 предметів: 2 обов'язкових та 1 на вибір). На ОП «Менеджмент» навчаються здобувачі з тимчасово окупованих територій та особливо небезпечних територій, котрі в 2022 році брали участь у конкурсному відборі у межах Квоти-2, що було підтверджено під час Зустрічі 4 із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів заступницею відповідального секретаря приймальної комісії – Стерчо І. П. Вступ на ОП на основі здобутого ОКР молодший спеціаліст (ОС молодший бакалавр) (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/vstup_ms) здійснювався за результатами НМТ (ЗНО): перший конкурсний предмет – українська мова; другий предмет при вступі на місця державного замовлення – математика, при вступі на небюджетні конкурсні пропозиції – на вибір вступника. У 2022 році приймалися результати НМТ або сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання 2019-22 рр. У Додатку 2 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ "УжНУ" у 2022 році (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/41308>) наведено Перелік спеціальностей для прийому на навчання на перший (зі скороченим терміном навчання) або другий (третій) курси осіб на основі ОКР молодшого спеціаліста/ОС молодшого бакалавра (МБ). За ОП «Менеджмент» зазначені наступні Конкурсні предмети із відповідними ваговими коефіцієнтами згідно з п. 7.5, 7.8. Правил прийому: Українська мова (НМТ або ЗНО) (0,5); Предмет НМТ або ЗНО на вибір вступника (НМТ або ЗНО) (0,5).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються наступними Положеннями ДВНЗ «УжНУ»: 1. Про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>); 2. Про академічну мобільність студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>); 3. Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>); 4. Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21266>). Відповідно по Положень визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з вищими навчальними закладами - партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків студентів, прийнятої у країні вищого навчального закладу - партнера, якщо в ній не передбачено застосування ECTS. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у вищому навчальному закладі – партнері. Конкретні приклади застосування вказаних правил на відповідній ОП в ВСО відсутні. На додатковий запит, гарантом було надано відповідь, що «Через перебої в електропостачанні та інтернеті, випадково занесено у цей пункт «Відомостей самооцінювання» відповідь на наступний пункт». Під час проведення зустрічей з гарантом отримано відповідь, що випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на ОП не було. Здобувачі, під час фокус-групи, підтвердили свою обізнаність в можливостях участі у академічній мобільності, але участі не приймали. Основною причиною були обмеження Covid-19 та воєнний стан. Керівник відділу міжнародних зв'язків та грантової роботи (Свеженцева О. І.) під час зустрічі 4 підтвердила є певна база проєктів академічної мобільності, котра постійно зростає та ніяких обмежень у здобувачів для участі в них немає, окрім обмежень встановлених під час воєнного стану. Вбачаючи вищенаведене, ЕГ рекомендує гаранту провести роботу з посилення конкурентоздатності здобувачів для участі в програмах академічної мобільності з українськими та зарубіжними ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються Положеннями ДВНЗ «УжНУ»: 1. Про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3XXjtSM>). Можливість перезарахування результатів навчання з освітніх компонент за певною ОП зазначені в п.8.10.5; 2. Положенням про порядок визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті (<https://bit.ly/3Zfh9rt>). Правила визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті є доступними для здобувачів, знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО. Результати навчання у неформальній освіті мають відповідати вимогам ОП щодо формування запланованих компетентностей (п.2.5). Відповідно до п.2.4 визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, дозволяється для навчальних дисциплін, які починають викладатися з 2 семестру. В п. 2.6 Положення вказано, що ЗВО може визнати результати отримані у неформальній освіті обсягом що як правило не перевищує 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС передбачених ОП. В п.2.7 наведено процедуру визнання результатів, котра вкл. 3 етапи: подання заяви щодо визнання результатів отриманих у неформальній освіті (до якої долучаються ОП, сертифікат, свідоцтво тощо (п.2.8)); формування керівником структурного підрозділу предметної комісії (до складу якої входить гарант; завідувач кафедри; НПП, які викладають навчальну дисципліну (п. 2.10)), яка визначає можливість визнання результатів навчання, форми та строки проведення оцінювання для визнання результатів навчання; проведення оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Зарахування результатів відбувається у формі заліку або іспиту (п.2.11) відповідно форми контролю за цією ОК. За результатами підсумкового оцінювання предметна комісія формує протокол щодо зарахування або не зарахування дисципліни (п.2.14). На ОП існує практика зарахування результатів здобутих у неформальній освіті. Сертифікати розміщені за посиланням <https://bit.ly/3m3v1ad>. Під час зустрічей зі здобувачами ЕГ встановила, що вони розуміють процедуру зарахування балів. Під час фокус-групи з НПП було з'ясовано, про можливість зарахування балів здобутих у неформальній освіті (але не більше 10 б. за 1 сертифікат). На жаль, реалізація права здобувачів на неформальну освіту, на думку ЕГ є обмеженим, оскільки вони проходять лише ті курси (за результатами фокус-групи зі здобувачами), які рекомендують викладачі в межах декількох дисциплін, зокрема бізнес-планування. Практика зарахування результатів неформальної освіти здобутих за самостійно обраними курсами відсутня. Тому ЕГ рекомендує в усіх РП, починаючи з 2023 р. навчання додавати інформацію щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті, а також перелік рекомендованих курсів для здобувачів на онлайн платформах Coursera, Prometheus тощо. Також, вважаємо за доцільне, порекомендувати популяризацію отримання знань у неформальній освіті серед здобувачів ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання за ОП визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти. Усі регламентуючі документи які містять інформацію щодо вступу правил визнання результатів навчання отриманих під час академічної мобільності розміщено у вільному доступі на сайті ЗВО. Позитивною практикою є те, що в ЗВО є певна база проєктів академічної мобільності, котра постійно зростає та ніяких обмежень у здобувачів для участі в них немає, окрім обмежень встановлених під час воєнного стану.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

За результатами роботи фокус-груп встановлено, що в ЗВО активно бере участь в програмах міжнародної мобільності, але серед учасників відсутні здобувачі ОП. ЕГ рекомендує гаранту провести роботу з посилення конкурентоздатності здобувачів для участі в програмах академічної мобільності з українськими та зарубіжними ЗВО. Реалізація права здобувачів на неформальну освіту, на думку ЕГ є обмеженим, оскільки вони проходять лише ті курси (за результатами фокус-групи зі здобувачами), які рекомендують викладачі в межах декількох дисциплін, зокрема бізнес-планування. Практика зарахування результатів неформальної освіти здобутих за самостійно обраними курсами відсутня. Рекомендуємо в усіх робочих програмах за ОП, починаючи з 2023 р. додавати інформацію щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті, а також перелік рекомендованих курсів для здобувачів на онлайн платформах Coursera, Prometheus тощо.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ дійшла висновку що освітня програма в основному відповідає Критерію 3 і недоліки не є суттєвими та їх можливо виправити згідно з наведеними рекомендаціями. Правила прийому враховують особливості ОП та інтереси здобувачів, що, на думку ЕГ, підтверджує їх прозорість та ефективність. Популяризація участі здобувачів у програмах академічної мобільності, отриманні знань у неформальній освіті дозволять посилити ОП «Менеджмент».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання, що застосовуються в ОП сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Організація освітнього процесу регламентується Положенням (<https://bit.ly/3ZmVZYF>). Згідно Наказу “Про організацію освітнього процесу у I сем. 2022/23 навчального року” (№192/01-04 від 19.08.22) встановлені такі особливості освітнього процесу: форма проведення навчальних занять для очної (денної, вечірньої) форми навчання – змішана (очно-дистанційна); форма проведення занять для заочної форми навчання – дистанційна; тривалість навчального тижня – 6 днів (субота – включно); навчальні заняття проводяться у 2 зміни; передбачити проведення з кожної навчальної дисципліни 1 модульного контролю в кінці сем. У межах ОП під час дії карантинних обмежень та військ. стану застосовуються засоби дистанційної синхр. і асинхр. комунікації Moodle, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams. На фокус групі студенти підтвердили урахування їх інтересів при організації освітнього процесу та всебічного сприяння опануванню ОК в умовах дистанційної та змішаної форми освіти. Організація освітнього процесу за ОП передбачає поєднання стандартних та інтерактивних методів навчання, зокрема лекції; опитування, поточне тестування; практичні проєктні заняття; індивідуальні проєктні завдання; самостійна робота; виконання розрахункових та практичних завдань, групові методи вирішення проєктних практичних завдань, casestudy тощо. Малаховська К. (мама студента II курсу) на відкритій зустрічі підтвердила, що в освітньому процесі використовують цікаві кейси, презентації, нові технології в навчанні, приводяться цікаві приклади та надаються рекомендації студентам щодо сучасної літератури. Студентоцентрований підхід (СЦП) до навчання покладений в основу Статуту ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/3YWc3Ra>). Готра В. на відкритій зустрічі зазначила, що студентоцентрований підхід започаткований науковцями кафедри «ще до того моменту коли він сформувався як мейстрім». Представник факультетського студентського самоуправління Яблонський А. розуміє можливості студентів впливати на вдосконалення ОП у вигляді вибору вибіркової дисципліни та можливого формування каталогу, проте зазначає, що конкретні зміни до ОП були в 2020 р. Про відповідність форм і методів навчання принципам студентоцентрованого підходу та академічної свободи, свідчать: реалізована можливість вибору вибіркової дисципліни, вільний вибір тем курсових та кваліфікаційних робіт, вибір для проходження баз практики, регулярні опитування на рівні кафедри та опитування на рівні ЗВО. Баран О. підтвердив проведення опитування студентами на загально університетському рівні щодо якості освітнього процесу, але результати моніторингу ЗВО не надано посилаючись на те що «Опитування анонімно, оприлюдненню не підлягає». Пропозиції здобувачів щодо удосконалення ОП враховуються при роботі над удосконаленням ОП, що визначено Положенням про порядок розроблення, моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/3IS9utQ>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Онлайн зустрічі із фокус-групою здобувачів підтвердила доступність інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах всіх освітніх компонентів. Викладачі доводять її до відома студентів на першому занятті з дисципліни. Інфо-центр на сторінці ОС "бакалавр" 073 Менеджмент ОПП Менеджмент <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52725> містить інформацію щодо ОП всіх років, робочі програми навчальних дисциплін, каталоги вибіркової дисципліни та навчально-методичне забезпечення. В якості опису програми навчального курсу НПП застосовують робочі програми навчальних дисциплін. В розрізі кожної навчальної дисципліни надається інформація щодо обсягу та розподілу годин за видами занять, форми контролю, мети навчальної дисципліни, засобів діагностики та критеріїв оцінювання результатів навчання, розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Інформація про вибіркові ОК в каталогах представлена у вигляді силабусів <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54138>, в яких наведена інформація щодо передумов для вивчення дисципліни, інформаційне забезпечення, форми проведення занять та контролю, ключові результати навчання та короткий зміст дисципліни. В силабусах/робочих програмах обов'язкових дисциплін наведено: I. Застарілі літературні джерела: ОК1 Ділова українська мова, ОК2 Історія та культура України, ОК 4 Філософія, ОК8 Академічна доброчесність та основи наукових досліджень, ОК9 Основи економіки та підприємництва, ОК11 Теорія ймовірності й математична статистика, ОК12 Іноземна мова (німецька), ОК13 Аналіз діяльності підприємства, ОК14 Комп'ютеризації економічних розрахунків, ОК15 Організація діяльності менеджера, ОК21 Методи прийняття управлінських рішень, ОК23 Іноземна мова, ОК28 Маркетинг, ОК31 Менеджмент ЗЕД, ОК32 Адміністративний менеджмент, ОК34 Автоматизовані системи управління, ОК36 Бізнес-план підприємницької діяльності. II. Російськомовні: ОК18 Менеджмент (в переліку допоміжної), ОК21 Методи прийняття управлінських рішень (№15), ОК30 Фінансовий менеджмент (№19, 28, 30), ОК 32 Адміністративний менеджмент (№4, додаткова №3, 9). Куратори груп (академічні наставники) проводять консультування та відповідають на питання з метою здійснення

більш адекватного та усвідомленого вибору здобувачами вибіркових дисциплін та роз'яснюють питання щодо освітнього процесу. Для налагодження комунікації для кожного учасника освітнього процесу створено верифіковані акаунти в системі дистанційного навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>) на основі системи Moodle. Також для всіх викладачів і студентів створено корпоративні акаунти uzhnu.edu.ua. Можна вважати, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а налагоджені канали комунікації дозволяють мінімізувати проблемні питання під час дистанційного навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Свідченням поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП є провадження науково-дослідної роботи, що виконуються на кафедрі у межах робочого часу НПП. На момент проведення експертизи члени кафедри беруть участь у виконанні науково-дослідної теми: «Економіко-управлінські аспекти трансформації бізнесу та інноваційного розвитку в період російсько-української війни та післявоєнного відновлення» (Номер державної реєстрації НДР: 0122U200756). У 2022 році розпочав роботу студентський науковий гурток «Системний аналіз та сучасна управлінська парадигма» під керівництвом доктора наук з державного управління, професора Черленяка І. І.. За ініціативи та за сприяння кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту постійно проводяться всеукраїнські та міжнародні конференції, круглі столи та наукові семінари для студентів, молодих вчених, викладачів та практиків https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fhistory_relati-intermanage/science. Керівник наукового гуртка від студентів Миглас М. на засіданні фокус групи не змогла пояснити, що саме мотивує студентів до наукової роботи, говорячи про захоплене ставлення до викладачів. Симкович К. (студентка) підтвердила, що студенти розуміються на доцільності наукової діяльності, а викладачі надають консультації щодо підготовки тез та виступів на конференціях. Під час зустрічей з гарантом з'ясувалось, що кафедра активно бере участь у конкурсах на отримання грантового фінансування. Під час зустрічі зі здобувачами, було з'ясовано, що вони залучаються до участі у конкурсах стартапів та бізнес-проектів та беруть участь у наукових конференціях. Сергій Войтович на відкритій зустрічі підтвердив проведення спільної міжнародної конференції та залучення здобувачів та молодих вчених ЗВО до участі. В цілому, на думку ЕГ, заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти та рекомендує підвищити рівень володіння англійською мовою НПП та включити до списку літератури робочих програм/анотацій сучасні англомовні джерела, з метою безпосереднього ознайомлення здобувачів з останніми працями за фахом іноземних фахівців, що дозволить їм більше інтегруватися до європейського освітнього простору і надалі сприятиме участі у програмах академічної мобільності та посилити забезпечення ЗК 7, що згідно з матрицями відповідності забезпечується такими ОК 12, 19, 20, 22, 23, 26, 30, 38, 40, 41, 45.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Сучасні наукові досягнення предметної галузі і кращі професійні практики запроваджено для оновлення змісту ОК та модернізації інформаційного забезпечення ОП. Крім того, враховано виклики сучасності (глобалізація, цифровізація, наслідки коронавірусу, військовий конфлікт), що відображено у темах обов'язкових та вибіркових освітніх компонентах <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54138>. Результати наукових досліджень у межах виконання науково-дослідної теми: «Економіко-управлінські аспекти трансформації бізнесу та інноваційного розвитку в період російсько-української війни та післявоєнного відновлення» НПП використовуються для оновлення змісту освітніх компонентів. Враховується думка зовнішніх стейкхолдерів, що підтвердилося на відповідній фокус-групі. Робочі програми затверджуються щорічно до початку навчального року та оприлюднюються на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/53648>. Окрім зазначеного НПП кафедри активно займаються науковою роботою, підтвердженням цього є підготовка за останні п'ять років (2018-2022 рр.): 2 навчальні посібники; 14 підручників; 14 навчально-методичні розробки; 12 монографій; 106 наукових статей (Web of Science - 3, Scopus - 6); 94 тези доповідей; участь у 5 міжнародних конференціях за кордоном (Польща, Чехія, Румунія); захист 1 кандидатської дисертації та 2 докторських дисертацій. Оновлення ОП та освітніх компонентів здійснюється на підставі результатів поточного моніторингу робочою (проектною) групою. Експертна група вважає, що викладачі своєчасно реагують на наукові досягнення в межах спеціальності, оновлюють зміст освітніх компонентів, мають налагоджені канали комунікації із зовнішніми стейкхолдерами, але самі стейкхолдери-роботодавці зазначають, про динамічність змін в бізнесовому середовищі, а тому затверджені програми на початку семестру вже можуть не відповідати поточним тенденціям, а тому деякі компоненти потребують врахування сучасних практик у відповідній галузі та бути гнучкими у змістовому наповненні затверджених тем ОК. В переліку наданих кваліфікаційних робіт було виявлено використання російськомовної літератури. А саме, Лушпін М. (№4, 5, 7, 10, 13, 17, 19, 23, 24, 25, 31, 32, 33, 37); Рахманов Р. (№13), а також в наданих курсових роботах - Богдана Б. (№23). ЕГ рекомендує науковим керівникам курсових та кваліфікаційних робіт більш уважно ставитись до літератури, що опрацьовується студентами в напрямку її актуальності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Питання інтернаціоналізації діяльності та міжнародної мобільності ЗВО регламентуються Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>) та Стратегією інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/41jIudZ>). Функціонує спеціалізований Відділ Міжнародних зв'язків, що надає консультації щодо міжнародної мобільності (фокус група з допоміжним персоналом та зі студентами). Студенти підтверджують що доводиться інформація щодо міжнародної мобільності, наприклад за програмою Еразмус + в Румунію зі стипендією. Присутні на фокус-групі студенти не підтвердили участь їх або знайомих студентів у програмах міжнародної мобільності. НПП кафедри повідомляють студентам про можливі гранти та надають рекомендації як їх здобути (підтвердили студенти на фокус-групі). Викладачі кафедри приймають участь у міжнародних конференціях у рамках підписаних міжнародних договорів із провідними закордонними ЗВО <https://bit.ly/3XVUGPd>, <https://bit.ly/3m5fjen>, <https://bit.ly/3m034Qu>, публікуються у іноземних фахових виданнях, в т.ч. таких, що входять до наукометричних баз, проходять стажування у зарубіжних ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/50365>). Гарант ОП підтвердила активність діяльності кафедри та ЗВО в напрямку міжнародної активності та акцентувала на особливостях ОП, що пов'язані з близьким розташуванням ЗВО до зарубіжних країн. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, а саме на основі взаємодії з навчальними закладами Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії та активною участю у проєктах академічної мобільності. На фокус-групі НПП також озвучили, що прикордонне розташування регіону враховувалося при визначенні компетентностей та ПРН що формуються в процесі опанування ОК, зокрема компетентності щодо володіння іноземною мовою з ОК «Логістика». В період роботи ЕГ відбулося підписання договору між ДТІ та ДВНЗ «УжНУ» щодо співпраці за ОП (<https://bit.ly/3EuDrwq>). На рівні факультету проводиться Зимові школа з навчального курсу «Україна на шляху до євроатлантичної спільноти» та запрошуються всі бажуючі студенти. Проводяться Дні кар'єри в ЄС (підтверджують гарант та учасники вільної зустрічі). У ЗВО утворено Міжнародну Асоціацію випускників ДВНВ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/index.html) з метою об'єднання випускників, зокрема тих, що працюють за кордоном, у ЗВО утворено Міжнародну Асоціацію випускників ДВНВ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/index.html) з метою об'єднання випускників, зокрема тих, що працюють за кордоном. Аналіз отриманих матеріалів дає підстави стверджувати, що інтернаціоналізація діяльності закладу вищої освіти проводиться і в аспектах навчання, і викладання та наукових досліджень.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Всебічне інформування здобувачів про напрями наукової діяльності, можливості академічної мобільності, що розкриває перспективи для реалізації їх професійних інтересів. Широке використання інтерактивних методів навчання. Використання для реалізації ОП навчальної платформи Moodle та програмних продуктів Google. Навчання і викладання за ОП базується на залученні роботодавців, стейкхолдерів Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, а саме на основі взаємодії з навчальними закладами Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії та активною участю у проєктах академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Встановлено факт наведення у силабусах/робочих програмах в переліку рекомендованої літератури до вивчення обов'язкових ОК застарілих та російськомовних джерел, що є показником недостатнього оновлення програм та матеріалів, що викладаються. Це може призвести до відставання від сучасних трендів та технологій у відповідній галузі, а також до зниження якості навчання та набуття студентами неактуальних знань. ЕГ рекомендує привести у відповідність перелік рекомендованої літератури в ОК для забезпечення високої якості навчання та відповідності вимогам сучасного ринку праці. В переліку наданих кваліфікаційних робіт було встановлено використання російськомовної літератури. ЕГ рекомендує науковим керівникам курсових та кваліфікаційних робіт більш уважно ставитись до літератури, що опрацьовується студентами в напрямку її актуальності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла висновку, що освітня програма в основному відповідає Критерію 4 і недоліки не є суттєвими та їх можливо виправити згідно наведених рекомендацій. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за ОП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/50336>). ЕГ з'ясувала, що фактичні підходи до проведення підсумкового оцінювання (які наведені в силабусах/робочих програмах) здобувачів не корелюються з п. 8.8.9., 8.8.10 Положення про організацію освітнього процесу, хоча під час фокус-групи із здобувачами вони проявили певну обізнаність процедури оцінювання. З інформацією про контрольні заходи та критеріями оцінювання, як зазначили здобувачі, викладачі та гарант під час фокус-груп, викладачі знайомлять їх на початку семестру. Також дана інформація представлена в робочих програмах навчальних дисциплін, а форми підсумкового контролю наведені і в силабусах/ анотаціях вибіркових дисциплін. В межах даної ОП застосовуються такі форми контролю для поточного контролю: усне опитування; виконання завдань аналізу управлінських ситуацій; участь у дискусії; розгляд проблемних ситуацій; виступ на семінарських заняттях; підготовка тематичної доповіді, есе чи презентації; підготовка і презентація творчого індивідуального завдання тощо; 2) форма модульного контролю: письмова/усна контрольна робота; письмове тестування з теми (модулю); 3) форма підсумкового семестрового контролю: комбінований (усний/письмовий) іспит з елементами тестування чи залік (усне чи письмове опитування). Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО описуються також в методичних рекомендаціях з вивчення ОК. Для інформування здобувачів щодо розкладу проведення контрольних заходів, ознайомлення з нормативним забезпеченням з даного питання на офіційному сайті функціонує Інфо-центр Факультету історії та міжнародних відносин (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/124>). Отже, інформація про контрольні заходи оприлюднюється заздалегідь та доводяться до відома на першому занятті з дисципліни. Проте ЕГ з'ясувала, що фактичні підходи до проведення підсумкового оцінювання (які наведені в силабусах/робочих програмах) здобувачів не корелюються з п. 8.8.9., 8.8.10 Положення про організацію освітнього процесу, хоча під час фокус-групи із здобувачами вони проявили певну обізнаність процедури оцінювання. ЕГ рекомендує привести у відповідність до Положення про організацію навчального процесу силабуси/робочі програми до початку наступного навчального року.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. В ОП зазначено, що атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Порядок захисту кваліфікаційної роботи регламентується Положенням про Атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>). Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки та оформляється з урахуванням вимог Положення про дипломну роботу (дипломний проект) в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>) та Методичних рекомендацій щодо написання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54140>). Згідно з Положенням про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/48770>) усі кваліфікаційні роботи перевіряються на наявність академічного плагіату через сервіси перевірки Unicheck/Strikeplagiarism. Проте в ОП не зазначено де саме згідно Стандарту оприлюднюється кваліфікаційна робота. На резервній зустрічі завідувачка кафедри надала пояснення, що роботи оприлюднюються на гугл-диску кафедри, але це не є офіційним сайтом закладу освіти. Тому ЕГ рекомендує вказати в ОП на якому саме офіційному ресурсі будуть оприлюднюватися згідно Стандарту ВО кваліфікаційні роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується наступними документами ЗВО: Положенням «Про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>); «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>); «Про порядок і методику проведення сем. (курсівих) екзаменів і заліків» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>); «Про атестацію ЗВО та екзаменаційну комісію в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>). Документи знаходяться у вільному доступі всіх учасників освітнього процесу на сайті ДВНЗ «УжНУ» у розділі «Інфо-центр – Нормативні документи». При проведенні контрольних заходів на ОП конфліктних ситуацій не

виникало. Випадки повторного складання здобувачами вищої освіти іспитів та заліків наявні, однак суттєво на рівень знань та процес сформованих навичок такі випадки не впливають. Учасники фокус-груп підтвердили дану тезу. ЕГ констатує доступність інформації про контрольні заходи для всіх здобувачів, останні підтверджують факт ознайомлення з процедурою оскарження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються наступними положеннями: Положення про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/3YCbDzo>), Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/3kohwqU>). З метою моніторингу дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу рішенням Вченої ради ДВНЗ «УжНУ» створено Комісію з питань академічної доброчесності та етики вишу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26837>). Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність шляхом реалізації різних проєктів. Гарант ОП на початку навчання доводить до відома здобувачів ВО значення, основні засади і механізми дотримання доброчесності в Університеті. На питаннях академ. доброчесності додатково наголошується НПП на етапі обрання тем курсових та кваліфікаційних робіт. З метою поширення знань про академічну доброчесність для здобувачів ВО ОП рекомендовано вивчення онлайн курсу «Академічна доброчесність в університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/48745>). ОП «Менеджмент», затвердженою Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» у березні 2022 р., введена ОК8 «Академічна доброчесність та основи наукових досліджень», як вивчається на 1 курсі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46804>). При роботі з надісланими матеріалами встановили, що згідно Методичних вказівок до виконання курсових робіт з навч. дисципліни «Менеджмент проєктів» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54433> п.5. «результати дослідження оригінального тексту мають не менше ніж 70% така робота допущена до захисту, у разі виявлення порушення не допускається до захисту курсова робота». По факту вибіркової перевірки, надіслана робота студентки 4 курсу Гуралевич М.В., яка оцінена на задовільну оцінку не відповідає вимозі в 70% оцінки. Крім цього, варто зазначити, що Положенні про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» (наказ № 409/01-17 від 01.03.2017 р.) вказано, що Перевірці на академічний плагіат підлягають: 4.3.2. навчальні (курсів роботи (проєкти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи, проєкти) роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» тощо. Гарант зазначила, що кваліфікаційні роботи в обов'язковому порядку почали перевірятися на унікальність лише з 2022 року, тоді як вищезазначене положення дає чітке визначення того, що такі роботи підлягають перевірці. Загалом здобувачі знають, що курсові та кваліфікаційні роботи мають перевірятися на унікальність та можуть звернутися з приводу перевірки на кафедру чи до бібліотеки. На думку ЕГ політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО є цілком чіткою та зрозумілою.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Внутрішні нормативні документи якими регламентуються порядок проведення контрольних заходів та оцінювання результатів навчання вчасно оприлюднюються на офіційному сайті ЗВО та є зрозумілими для учасників освітнього процесу. Здобувачі розуміються на процесі оскарження контрольних заходів. Здобувачам доводиться інформація про політику та процедури академічної доброчесності. Позитивною є практика введення ОК8 «Академічна доброчесність та основи наукових досліджень» до ОП, котра підсилює підготовку здобувачів з даного напрямку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ з'ясувала, що фактичні підходи до проведення підсумкового оцінювання (які наведені в силабусах/робочих програмах) здобувачів не корелюються з п. 8.8.9., 8.8.10 Положення про організацію освітнього процесу, хоча під час фокус-групи із здобувачами вони проявили певну обізнаність процедури оцінювання. ЕГ рекомендує привести у відповідність до Положення про організацію навчального процесу силабуси/робочі програми до початку наступного навчального року. ЕГ встановила невідповідність стандарту ВО у частині виконання норми щодо оприлюднення кваліфікаційних робіт на офіційному ресурсі університету чи структурному підрозділі. Наразі роботи розміщуються на гугл-диску кафедри. ЕГ рекомендує виконати вимогу стандарту ВО щодо публічності та забезпечити розміщення кваліфікаційних робіт на офіційних джерелах з моменту затвердження даної вимоги в Стандарті.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом форми контрольних заходів, критерії оцінювання здобувачів ВО є документально затвердженими та оприлюдненими на офіційних джерелах, доводяться до здобувачів на першому занятті з дисципліни. Процедури оскарження результатів є чіткими та зрозумілими. Затверджені внутрішні нормативні документи забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема регламентують процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. У ЗВО визначено та оприлюднено політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, учасники освітнього процесу розуміють її принципи. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОП відповідає Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На сторінці кафедри (<https://bit.ly/3xKYzMI>) та Інфо-центрі (<https://bit.ly/3ZdGGBq>) розміщено інформацію щодо рівня освіти та підвищення кваліфікації НПП, котрі забезпечують ОП. ЕГ констатує, що не всі обов'язкові компоненти ОП забезпечені фаховими публікаціями, зокрема: ОК 8, 10, 15, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26. ЕГ з'ясовано, що з 2018 по 2022 р. НПП кафедри БАММ І. Черленяк, О. Дюгованець, О. Курей, В. Бондаренко пройшли міжнародні стажування. Протягом 2020-22 рр. особливу увагу НПП спрямовано на отримання цифрових компетентностей щодо методів онлайн-навчання - В. Бондаренко і В. Федурця пройшли стажування на базі DTI в м.Дубниця (Словаччина). Проф. І. Черленяк має практичний досвід з менеджменту та управлінської аналітики на посадах комерційного директора підприємства «Шкіргалантерейна фабрика «БХАГА», директора Центру підвищення кваліфікації та перепідготовки державних службовців Закарпатської ОДА тощо. У ВСО зазначається, що всі викладачі сертифіковані в межах програми «Дія» - при цьому, під час зустрічей з НПП і здобувачами освіти ЕГ відмітила позитивну практику викладання та лекцій-дискусій паралельно з переглядом навчальною групою освітніх серіалів саме від цього проєкту: <https://osvita.diia.gov.ua/>. За запитом ЕГ надано рейтингові списки НПП факультету за 2020-2022 рр., що підтверджують дотримання Положення про визначення рейтингів НПП ДВНЗ «УжНУ» (<https://bit.ly/3EBoKIZ>), що містить відповідні критерії (такі як публікації у Scopus/WoS, організаційно-виховну роботу, професійну компетентність та визнання тощо). Водночас в ЗВО проходять опитування студентів щодо освітнього процесу на рівні університету (<https://bit.ly/3IszQ5C>). Під час фокус-групи органи студентського самоврядування підтвердили прозорість рейтингування, а на запит ЕГ заст. гол. бухгалтера надала Довідку про преміювання НПП за результатами такого опитування. Аналіз ЕГ показав відповідність академічної та професійної кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОП, цілям ОП та ПРН окрім рівня професійного володіння іноземною мовою НПП, які забезпечують викладання обов'язкових ОК за ОП (в яких передбачено опанування ЗК 7 «Здатність спілкуватися іноземною мовою») та які не мають підтвердження рівня володіння іноземною мовою. А саме: ОК 30 - Сойма С.Ю., ОК 38 - Зарічна О.В., ОК 40 - Курей О.А. Тематика наукових інтересів НПП в більшості відповідає змісту ОК, що ними викладаються. Загалом, ЕГ прийшла до висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації ОП, більшою мірою забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. ЕГ рекомендовано підвищувати рівень професійного володіння іноземною мовою НПП, які забезпечують викладання обов'язкових ОК за ОП «Менеджмент» (в яких передбачено опанування ЗК 7 «Здатність спілкуватися іноземною мовою») та які не мають відповідного підтвердження (ОК 30, ОК 38, ОК 40). А також рекомендовано до початку навчального року 2023/2024 забезпечити відповідність закріплених НПП до ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору викладачів ДВНЗ «УжНУ» проводиться згідно з Порядком проведення конкурсного відбору (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>). Процедури конкурсного добору НПП є прозорими завдяки висвітленню на сайті ЗВО (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_personal/vacancies). Оголошення про проведення конкурсу, терміни й умови проведення публікуються на офіційному сайті ЗВО. Вимоги до учасника конкурсу на заміщення вакантної посади доцента, професора, старшого викладача, завідувача кафедри наведені в повному обсязі. Сформована конкурсна комісія враховує професійні якості претендентів, а саме відповідність основним кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, відповідності наукових та навчально-методичних праць дисциплінам та цілям ОП. Додатковими вимогами до кандидатів є академічна доброчесність, рівень володіння державною та іноземною мовами, відповідність диплома ОП, наявність наукового ступеня; вченого звання; кількість підготовлених науково-педагогічних кадрів; якість занять, що проводяться викладачем; підвищення кваліфікації чи стажування тощо. На

зустрічі ЕГ з представниками допоміжних структурних підрозділів начальник відділу кадрів І. Фалач запевнила, що ОП “Менеджмент” забезпечено кадровим складом у повному обсязі. Процедура конкурсного відбору викладачів дозволяє залучати кращих викладачів, в тому числі зовнішніх. Викладачі працюють переважно на повну ставку. НПП на зустрічі з ЕГ зазначили, що враховуються результати рейтингування та анкетування студентів, відбувається мотивація викладачів до активної наукової діяльності (преміювання за Scopus/WoS, надбавки за англ. мову тощо). У цілому, ЕГ підтверджує, що процедури конкурсного добору НПП є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі ЕГ з роботодавцями директор ТОВ «Майпрофі Консалтинг» О. Загоруйко зазначив, що він залучався Кафедрою БАММ до проведення занять протягом тижнів менеджменту. Підтвердження участі у таких заходах ТОВ «В.С.Б.ГРУПП», УКРГАЗБАНК та інших також є на сайті ЗВО: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/startuvav-tyzhden-menedzhmentu-v-uzhnu.htm>. Президент ТОВ «ЕНО меблі ЛТД» Є. Кунинець розповів, що він був головою державної експертної комісії за ОП “Менеджмент”, а студенти кафедри щороку проходять практику на його підприємстві, надають свої рекомендації і мають можливість працевлаштуватися за результатами конкурсного відбору. Він також зазначив про готовність до впровадження дуальної форми освіти, про що він та інші роботодавці зазначали під час фокус-групи. Кафедрою підписані довгострокові договори, котрі передбачають працевлаштування, проведення вдосконалення ОП, навчальних занять за участю роботодавців ТОВ «ЗАКАРПАТІНВЕСТ», ТОВ «ІНТЕРВУДКОММЕРЦ», ТОВ «КООПТРЕЙДІНГ», ТОВ «СТАФ-ДОВГЕ», ТОВ «ЕНО Меблі Лтд», ТОВ «Березнянка» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/50736>). Також на зустрічі було зазначено, що випускники різних років та форм навчання високо оцінюють результати навчання, більшість із них працевлаштована за спеціальністю. У відповідь на запит ЕГ гарант ОП надала копії наказів про направлення на виробничу практику, угод про проходження виробничої практики здобувачами 4 курсу (2021, 2022 рік), а також приклад по 1 захищеному звіту за 2021-2022 рр.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На кафедрі працюють три штатні НПП із досвідом практичної роботи: ОК 1, 2, 7 доцент О. Курей; ОК 8, 9 професор І. Черленяк; ОК 5, 10 доцент В. Федурця. П'ять штатних НПП є експертами професійних і громадських об'єднань (ОК 3 доцент В. Бондаренко; ОК 6 доцент О. Дюгованець; ОК 4 професор С. Жуков; ОК 1, 2, 3 доцент О. Курей). На гостьові лекції запрошувалися директор ТОВ “Майпрофі консалтинг”, директор Закарпатської обласної дирекції УКРГАЗБАНК, керівниця “Дія. Бізнес” в Ужгороді та інші. У межах Дня кар'єри ЄС (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/anounce/1729.htm>) проводилися вебінари “Конфлікти: сутність, типи, етапи та способи управління”, “Кар'єрна траєкторія: як написати власний сценарій професійного розвитку” (https://www.instagram.com/p/CVz_agbqQnV/) тощо.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ переконалась у наявності сприятливих умов для професійного розвитку НПП. Процедура, види, форми, обсяг, періодичність та умови підвищення кваліфікації та стажування НПП ДВНЗ «УжНУ» регулюються Положенням про підвищення кваліфікації та стажування НПП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>. Підвищення кваліфікації здійснюється не рідше одного разу на п'ять років. Обсяг не може бути меншим 180 год. (6 кр. ЄКТС) на 5 років. Моніторинг рівня професіоналізму викладача здійснюється через визначення згаданих у підкритерії 6.1 рейтингів НПП. На зустрічі ЕГ з НПП було встановлено, що основними формами підтримки НПП, які мають наукові праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science є одноразове преміювання. Також для НПП ЗВО надано безкоштовний доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ констатує, що стимулом для розвитку викладацької майстерності є системна робота в ДВНЗ «УжНУ» щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, регульована нормативними документами. Професійний розвиток колективу відбувається через участь у наукових конференціях і редакційних колегіях наукових видань, наукове керівництво аспірантами і докторантами, бізнес-консультування (у відповідь на Запит ЕГ надано Положення про Стартап-центр ДВНЗ “УжНУ” і довідку про студентські стартап-проекти в Університеті), міжнародні стажування та участь у грантових проектах, держбюджетних темах, проведення майстер-класів для молоді (які активно висвітлюються у соціальних мережах кафедри і студентів ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/trening-mistetstvo-publichnogo-vistupu-.htm>). Матеріальним стимулюванням для професійного розвитку викладача є система надбавок за науковий ступінь, вчене звання і стаж роботи; система матеріального заохочення НПП за результатами наукової

діяльності (публікації у Scopus/WoS); надбавки за викладання англ. мовою. На зустрічах з НПП, адміністративним та допоміжним персоналом підтверджено, що кращі педагоги за рейтингом на рівні університету (за інформацією отриманою під час зустрічі з адмінперсоналом) отримують премії.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами, на думку ЕГ, є реальне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, реалізація спільних проектів у співпраці з професіоналами-практиками, експертами в галузі менеджменту - проходження практики студентів на підприємствах регіону, участі роботодавців у ЕК, днів кар'єри, гостьових лекцій і тренінгів. А також участь НПП у міжнародних проектах, міжнародні стажування та професійна діяльність викладачів; у ЗВО наявні чіткі і прозорі процедури конкурсного добору викладачів дозволяє залучати кращих викладачів, в тому числі зовнішніх; наявні реальні можливості та досвід у ЗВО щодо професійного розвитку викладачів та стимулювання викладацької майстерності. Більшість викладачів мають наукові публікації, в тому числі у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science, статті у фахових виданнях, монографіях. Викладачі ЗВО мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних. Позитивною практикою є система преміювання на основі рейтингування НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ встановила, що не всі НПП, які залучені до викладання обов'язкових ОК (де передбачено опанування ЗК 7 "Здатність спілкуватися іноземною мовою") не мають відповідного підтвердження професійного володіння іноземною мовою (ОК 30, ОК 38, ОК 40). Рекомендовано до початку навчального року 2023/2024 підвищити рівень професійного володіння іноземною мовою закріплених НПП. ЕГ констатує, що не всі обов'язкові компоненти ОП забезпечені фаховими публікаціями, зокрема: ОК 8, 10, 15, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26. Рекомендовано до початку навчального року 2023/2024 забезпечити відповідність закріплених НПП до ОК.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками. Рекомендацію ЕГ та роботодавців щодо дуальної освіти було неможливо впровадити до акредитаційної експертизи через відсутність необхідних нормативно-правових актів на рівні держави, а також складності організувати цей процес в умовах воєнного стану. А рекомендація щодо підвищення рівня володіння англійською мовою може бути виконана при забезпеченні викладачів можливістю пройти відповідні курси та сертифікацію. Тож, зауваження не є суттєвим та не знижують загального позитивного враження від ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ була проведена онлайн презентація матеріально-технічного забезпечення навчального та наукового освітнього середовища та надано додаткову інформацію у вигляді відео-презентації та фото. В ДВНЗ «УжНУ» створено потужну матеріально-технічну базу, яка дозволяє в повному обсязі організувати навчальний та позанавчальний процес студентів. Випускова кафедра забезпечена навчальними аудиторіями, лекційними аудиторіями, сучасними комп'ютерними класами, та відповідним програмним забезпеченням. МТБ ДВНЗ «УжНУ» відповідає ліцензійним вимогам провадження освітньої діяльності. Фінансування з державного бюджету та власні надходження ДВНЗ дозволяють утримувати і розбудовувати матеріально-технічну та соціально-побутову інфраструктуру факультету на сучасному рівні, що у повному обсязі забезпечує потреби здобувачів. Для забезпечення освітніх потреб створені комп'ютерні класи, наявні онлайн-ресурси (система ел. навчання Moodle, бібліотека, Інфо-центр, цифровий репозитарій, ел. каталог тощо). У відповідь на запит ЕГ, гарант ОП надала доступ до платформи Moodle для ознайомлення з наповненням ОК за ОП. Для підтримки здоров'я у ЗВО функціонують Спортивно-оздоровчий комплекс, студентська поліклініка, студентський простір «AuraAcademica» тощо. Стан споруд і приміщень

відповідає чинним санітарним нормам, нормам протипожежної безпеки. НПП і здобувачі ВО проходять інструктаж з охорони праці. Навчально-методичне забезпечення наявне у публічному доступі на сайті, де студент може ознайомитися зі змістом освітньої програми, силабусами дисциплін, робочими програмами, методичними рекомендаціями, програмами практик. У цілому, під час проведення експертизи було підтверджено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН за винятком ОК26 “Менеджмент проєктів” в якій використовується програмний продукт Project Expert російського походження (розробником цього продукту є фірма “ПроІнвестКонсалтинг” (москва) (<https://www.expert-systems.com/about/history/>) (Тема 10 “Програмне забезпечення процесу управління проєктом”, питання 10.1. Загальна характеристика програми Project Expert). Рекомендовано використовувати ПЗ вітчизняних розробників та країн-партнерів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн зустрічі з різними фокус-групами було підтверджено, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до закордонної наукової літератури та до міжнародних баз даних. ЕГ підтверджено, що інформаційний фонд регулярно поповнюється. Також, під час проведення онлайн зустрічі здобувачі освіти відмітили, що задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО для освітньої та соціальної діяльності. Також було зазначено, що високому рівню задоволеності та соціальній підтримці сприяє діяльність студентських рад Університету і факультету історії та міжнародних відносин, а також профспілкової організації студентів ДВНЗ «УжНУ».

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На підставі огляду приміщень, виділених для функціонування відповідних служб, кафедри, навчальних аудиторій кафедри та інших об'єктів інфраструктури ЕГ зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В цілому експлуатація та утримання будівель, споруд, приміщень ДВНЗ «УжНУ» здійснюються відповідно до державних стандартів, системи безпеки праці, правил і норм техніки безпеки і протипожежної безпеки. Умови проживання у гуртожитках відповідають санітарно-гігієнічним нормам. У ЗВО наявні укриття, медичний пункт. Деканат та колектив випускової кафедри систематично співпрацюють із здобувачами та органами студентського самоврядування в контексті розв'язання поточних проблем, своєчасно розглядає всі звернення здобувачів. Одним із пріоритетів стратегії розвитку ЗВО є безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я студентів. Життя академічної спільноти регулюється відповідними законами, конвенціями, наказами ректора. В ДВНЗ «УжНУ» працює практичний психолог. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти за ОП встановлено, що в ЗВО сформовано сприятливий морально-психологічний клімат, гарант ОП, НПП кафедри, куратори груп всіляко сприяють запобіганню конфліктних ситуацій, реалізують індивідуальний студентоцентризований підхід до кожного здобувача. Під час проведення експертизи наявність широких можливостей для студентів щодо реалізації їх потреб та інтересів не лише у навчальній сфері та сфері працевлаштування, але й у межах участі в громадській діяльності. Усі приміщення університету оснащені необхідними індикаторами систем безпеки та системою сповіщення. У цілому ЕГ встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їх потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ переконалась під час зустрічі зі здобувачами освіти, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Під час онлайн зустрічей, здобувачами вищої освіти було підтверджено, що ЗВО всіляко намагається забезпечити рівні можливості та різні види підтримки здобувачів вищої освіти. Студенти зазначили, що їм надано вільний доступ до будь-якої інформації, яка стосується їх освітнього та позанавчального процесу. Більшість необхідної інформації є на офіційному сайті ЗВО, на сторінках факультету та кафедри, у т.ч. в соціальних мережах. Постійну інформаційну підтримку здобувачам освіти надають гарант ОП і зав. кафедри, що неодноразово відмічали студенти різних років навчання, посилаючись на постійно діючі чати в месенджерах. Тісній співпраці між здобувачами та ЗВО сприяє робота Студентських рад ДВНЗ «УжНУ» та факультету і профспілкової організації студентів, представники яких беруть активну участь у засіданнях Вченої ради університету, факультетів, стипендіальних комісій та ін. У ЗВО наявна скринька довіри, здобувачі поінформовані про можливість скористатися нею. В гуртожитку наявні відповідні умови проживання. Будівля гуртожитку опалюються та забезпечує умови комфортного проживання. Під час проведення експертизи ЕГ було з'ясовано, що в ЗВО проводиться опитування студентів. Факультет і кафедра, де впроваджено ОП, мають сторінки в соціальних мережах Facebook та Instagram. У спілкуванні з керівником міжнародного відділу, студентами, ОСС і випускниками ЕГ було підтверджено, що здобувачі вищої освіти мають доступ до міжнародних програм академічної мобільності, грантів та інших освітніх і наукових проєктів, інфраструктури та інформаційних ресурсів. Бібліотека має зручний графік роботи. Функціонує

спортивний комплекс. Студенти можуть вдосконалювати спортивну майстерність, брати участь у роботі спортивних секцій. У ЗВО сформована належна соціальна інфраструктура. Усі студенти, хто бажає, забезпечуються гуртожитком. Під час проведення онлайн зустрічі, студенти зазначили, що в ЗВО працює практичний психолог. Вони знають, де знаходиться її кабінет і мають можливість в будь-який час звернутися за допомогою. Під час зустрічей із усіма групами стейкхолдерів ЕГ було підтверджено, що здобувачі вищої освіти задоволені освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Після проведення експертизи ЕГ прийшла до висновку, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами відповідно до вимог пункту 5.3 «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). На ОП не навчаються здобувачі, що належать до маломобільних груп населення, проте приміщення університету пристосовані до задоволення потреб осіб з інвалідністю та інших здобувачів з особливими освітніми потребами. Також студенти, що мають інвалідність і вагітні жінки можуть навчатися за індивідуальним графіком. За допомогою елементів системи дистанційного навчання студенти ОП можуть повноцінно здобувати освіту. Для забезпечення доступності та безперешкодного доступу до приміщень університету для осіб із інвалідністю та інших маломобільних груп населення було обладнано кнопки виклику (<https://drive.google.com/drive/folders/1XhZ7FAFUvJvMbF2S7krcOT9oKgImuroM>) та з подальшим наданням супроводу. Наказом по університету №424/01-04 від 31.05.2018 року було затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ», а також визначено відповідальних осіб за виконання даного порядку супроводу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, які потенційно можуть навчатися за ОП. На даний час, таких осіб на ОП не має.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ДВНЗ «УжНУ» сформовано чітку та зрозумілу політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, а інформація є доступною для всіх учасників освітнього процесу. Основними документами, які регламентують політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО є «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>), «Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), які встановлюють комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності ЗВО. ЕГ ознайомилася з результатами анкетування щодо задоволеності наданням освітніх послуг в ДВНЗ "УжНУ" (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/49268>) - заповнення форми доступне користувачам з доменом @uzhnu.edu.ua, котрий отримують усі здобувачі ВО одночасно зі вступом до ЗВО (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdS3-97MTeE_nhUJsmSjVXlP_bAl2AxDsJUZRq4me3oYY4qAQ/formrestricted): На питання «Чи відомі Вам конфліктні ситуації між учасниками освітнього процесу?» отримані наступні відповіді: Дискримінація (вікова, гендерна, етнічна): 10 (0,5%) – «Так», 1684 (96,5%) – «Ні», 50 (2,8%) – «Чув/чала від інших». Корупція: 1690 (96,9%) – «Ні», 19 (1%) – «Чув/чала від інших». Сексуальні домагання: 1744 (100%) – «Ні», 0 – «Чув/чала від інших». При цьому, за результатами фокус-групи зі здобувачами цієї ОП, науково-педагогічних працівників, студентської ради та профспілки студентів факультету ЕГ з'ясовано, що фактів щодо виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо на ОП не було зафіксовано на цей час. Однак, здобувачі вищої освіти за ОП поінформовані, яким чином діяти у разі виникнення подібних ситуацій. Врегулювання конфлікту інтересів у ДВНЗ «УжНУ» здійснюється відповідно до напрямів запобігання та протидії корупції у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/42883>), де прописано чіткий алгоритм, зрозуміла політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій на різних рівнях. Створена Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. Здобувачами вищої освіти було зазначено, що для запобігання виникнення конфліктних ситуацій вони завжди можуть скористатися «Скринькою довіри» або її електронним аналогом. З Відомостей про СО впливає, що студенти мали на увазі e-mail (stop.korupcii.uzhnu@gmail.com), що використовується в ЗВО з цієї метою. У цілому, ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В цілому матеріально-технічні ресурси ДВНЗ «УжНУ» та навчально-методичне забезпечення відповідають встановленим вимогам та цілям ОП. Викладачі та студенти мають безоплатний доступ до мережі Інтернет та до таких елементів інфраструктури, як бібліотека, басейн, спортивний комплекс, комп'ютерні аудиторії тощо. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Відсутні факти виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, корупцією тощо на ОП. При цьому, нормативне вирішення подібних питань у ДВНЗ «УжНУ» врегульовано та зрозуміло для учасників освітнього процесу. Органи студентського самоврядування є дієвою та потужною структурою, що відстоює інтереси здобувачів освіти, має важелі для практичного застосування своїх повноважень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ЗВО опитування щодо конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) проводилося у період 14-24 червня 2022 р. Рекомендовано задля попередження конфліктних ситуацій регулярно проводити аналогічні опитування здобувачів вищої освіти і НПП за ОП, адже фокус-група показала, що конфліктні ситуації на ОП не виникали, а в межах ЗВО поодинокі випадки були. У травні 2020 року адміністрацією ЗВО було здійснено анонімне опитування здобувачів на предмет сумлінності та якісного виконання посадових обов'язків викладачів в умовах онлайн навчання задля формування рейтингу та преміювання. В ОК26 «Менеджмент проєктів» передбачено опанування програмного забезпечення російського походження. Рекомендовано використовувати ПЗ вітчизняних розробників та країн-партнерів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище й матеріальні ресурси в ДВНЗ «УжНУ» сприяють реалізації освітньої програми «Менеджмент». Проводиться робота з покращення облаштування університету, матеріально-технічна база, якого постійно розвивається. Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення є достатнім для успішної реалізації ОП. ЗВО постійно намагається покращувати організаційну, інформаційну, освітню, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти та моніторити рівень задоволення потреб та інтересів учасників освітнього процесу. В ЗВО існує чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. ЕГ дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає Критерію 7 з недоліками, які можуть бути виправлені в найкоротші терміни.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» регулюються положеннями: «Про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), яке регламентує єдині норми, правила і процедури створення та проведення моніторингу, оновлення, модернізації й закриття освітніх програм в університеті; «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), розроблене відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» і регламентує функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДВНЗ «УжНУ». Рішення щодо оновлення ОП можуть прийматися щорічно на підставі результатів моніторингу ОП (опитувань здобувачів, роботодавців, врахування думки НПП тощо). Рішення щодо напрямів оновлення приймаються на засіданнях робочої групи та на засіданнях кафедри: і в першому, і в другому випадку керує засіданнями О. Дюгованець, як завідувачка кафедри та керівник проєктної групи відповідно. Так, останнє засідання кафедри, що стосувалося оновлення ОП, відбувалося у березні 2022 р. Увагу було спрямовано на затвердження оновленої версії ОП (протокол засідання кафедри № 8, від 23.03.23 р.) Зустрічі ЕГ з основними стейкхолдерами підтвердили, що їх думка при оновленні ОП враховується. ЕГ встановила, що у ЗВО дотримується визначених чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

До процесу періодичного перегляду ОП та до проведення інших процедур забезпечення її якості мають бути залученими здобувачі відповідно до Положень (“Про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ»”, “Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ»»). Співпраця з ними організована таким чином: 1) взаємозв'язок «студент-викладач» - проведення бесід під час навчального процесу; 2) обговорення можливих проблем на засіданнях студентського самоврядування, профкому (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54702>); 3) анкетування. Основою проведення подібних заходів є «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ДВНЗ «УжНУ». Проводиться також моніторинг задоволеності студентів – завідувачем кафедри, викладачами ОП, деканатом. Якнайменше один раз протягом року здійснюється анкетування здобувачів. Результати анкетування свідчать про позитивну оцінку організації освітнього процесу за ОП освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/52726>). Але моніторинг такого анкетування здійснює завідувач кафедри, що не гарантує відсутність зацікавленого ставлення до їх результатів. Студенти не знають хто проводить загальноуніверситетське опитування (Шерегій А.), але підтверджують факт того, що проводиться щорічно, а також про кафедральне опитування. Зустріч зі студентським самоуправлінням підтвердила слова ректора про проведення анонімного опитування здобувачів після початку переходу на дистанційну форму навчання. На резервній зустрічі гарант надала інформацію, що кафедральне опитування є анонімним та вони можуть надати посилання лише на анкету (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSerK_EAnWfIIFFC1sMkSXlq8AaS8iGXBslOGXhT3HskvmVd1A/viewform), за результатами такого анкетування виявили зауваження до певних викладачів, з якими провели бесіди. Але моніторинг результатів анкетування, на який посилаються в самоаналізі, не містить негативних відгуків. Попри загальний меседж і представників кафедри і представників навчальної частини на зустрічах про регулярне залучення здобувачів до оновлення ОП. Лише один раз здобувач брав участь в засіданні, а саме - Попик В. Пропозиції до ОП були впроваджені в освітній процес. Так на засіданнях розглядалися звернення попереднього голови студентської ради факультету, тоді як поточний голова щодо питання “Чи можете ви впливати на вдосконалення ОП?” висловився лише про вибір вибіркового дисциплін. Завідувачка кафедри та гарант надали інформацію, що комунікують зі здобувачами та випускниками в групових чатах та соціальних мережах, та враховують їх думку. Рекомендуємо залучати здобувачів до даного процесу, а також запрошувати здобувачів до прийняття участі в засіданнях робочої групи чи засідань кафедри з метою підтримки відкритого діалогу та врахування точок зору як НПП, так і здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Проект ОП для обговорення розміщено на сайті ЗВО, але за словами гарант пропозицій на офіційну пошту не надходило. Стейкголдерам пропонують пройти анкетування, запрошуються на гостьові лекції, долучаються у якості баз практики та різні спільні заходи на яких в усному порядку обговорюються можливі напрямки вдосконалення ОП. Зокрема, за рекомендацією потенційних роботодавців в ОП уточнено назви і зміст наповнення вибіркового компонентів: за рекомендацією Бібена О. - ОК37 (Комунікативний менеджмент (перен. з ВК в ОК), ВК - Креативний менеджмент, Рекламний менеджмент, Загоруйка О. - ВК Енергетичний менеджмент, Ковальської К. - ВК Самоменеджмент, Тайм-менеджмент, ОК10 (Інформаційні та комунікаційні технології), ОК15 (Організація діяльності підприємства), Недолуженка Я. Я. - ВК Діджитал-менеджмент, Медіа-менеджмент, Цирика А. - ВК Організація виробництва на підприємстві, Інноваційні технології виробництва, Куниця Є. - ВК Сучасні концепції управління організаціями, Психологія управління), ОК27 (Стартап-менеджмент) і ОК36 (Бізнес-планування підприємницької діяльності) (перенесено з ВК у ОК). Кафедра отримала схвальні та конструктивні рецензії на ОП від роботодавців (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/54386>). Поряд з цим, на зустрічі ЕГ з роботодавцями було підтверджено, що вони готові активно брати участь в обговоренні ОП. Всі роботодавці зазначили, що співпрацюють з гарантом і мають можливість надавати свої пропозиції щодо удосконалення ОП. Сильною стороною даної ОП є залучення практиків до головування при роботі атестаційних комісій, що дозволяє не тільки ознайомитися з паперовою версією ОП, а й відзначити рівень сформованих ПРН у здобувачів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Аналіз інформації щодо кар'єрного шляху і працевлаштування випускників ОП проводиться спеціальними підрозділами Університету, а також на рівні Факультету й Кафедри. В ДВНЗ «УжНУ» функціонує Центр кар'єри (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-career_center) та Відділ працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-employment) завданням якого є збір контактної інформації та формування бази даних про працевлаштування випускників. ЕГ підтверджує, що такий процес дійсно відбувається. Гарант зазначила, що результати анкетування враховуються робочою групою у процесі підготовки змін до ОП, наприклад при модернізації ОП у 2021 р., підтримуються зв'язки з випускниками за різними каналами комунікації та запрошують випускників на зустрічі з робочою групою, для проведення тренінгів, майстер-класів в рамках проведення “Тижнів менеджменту” на кафедрі в якості спікерів. ЕГ відмічає відсутність активного залучення випускників до участі в робочих групах з удосконалення ОП (в протоколах засідань серед присутніх учасників вони

відсутні), тому ЕГ рекомендує запрошувати випускників за ОП до прийняття участі в засіданнях робочої групи чи засідань кафедри на яких розглядаються питання вдосконалення ОП з метою підтримки відкритого діалогу та врахування їх точок зору.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО процедури забезпечення вчасного реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми передбачені у «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), а також «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). На ОП проводиться регулярне анонімне анкетування здобувачів стосовно забезпечення якості вищої освіти та «Скринька довіри» для оперативного виявлення недоліків у навчальному процесі. Зі слів Гаранта негативні відгуки в отриманих анкетах оперативно обговорюються з НПП. Здобувачі на фокус-групі позитивно відгукувалися про навчальний процес. Щодо Скриньки довіри - зі слів голови студентського профспілкового комітету (О. Баран) отримано інформацію, що доступ до неї має тільки ректор університету. Голова студентської ради (В. Федорко) зазначила, що є спільні чати зі студентами де вирішуються поточні проблеми. Тож, система забезпечення якості вищої освіти в ЗВО може забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності і на їх ескалацію до найвищих адміністративних рівнів. Проте внутрішня система забезпечення якості дотепер не забезпечила відображення у розділі 3 «Форми атестації здобувачів вищої освіти» затверджених ОП 2019 та 2022 р. вимог до кваліфікаційної роботи, що визначені у розділі VI «Форми атестації здобувачів вищої освіти» Стандарту ВО (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-Menedzhment.bakal.06.04.22.pdf>). Рекомендовано гаранту внести відповідні коригування в проєкт ОП 2023 р., а внутрішній системі забезпечення якості проконтролювати.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Менеджмент» акредитується вперше, але є попередні результати акредитації відповідного напрямку освіти (2017 р.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/14461>). Під час проведення акредитаційної експертизи комісією зроблено зауваження та висловлено пропозиції й рекомендації щодо покращення якості підготовки фахівців, які були враховані під час удосконалення ОП, зокрема: посилено організаційні та профорієнтаційні заходи - відзначаємо активне наповнення інформації про кафедру та її новини; кафедрою зареєстрована ініціативна тематика, яка відповідає профілю підготовки бакалаврів за ОП – «Формування конкурентних позицій бізнесу та територій в умовах глобалізаційного поглинання» (01.03.2018 р.), «Економіко-управлінські аспекти трансформації бізнесу та інноваційного розвитку в період російсько-української війни та післявоєнного відновлення» (13.06.2022 р.); забезпечений процес підвищення кваліфікації викладачів кафедри відповідно до дисциплін, які ними викладаються (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/50365>); створена власна інформаційна сторінка кафедри на веб-сайті університету, яка регулярно оновлюється (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fhistory_relati-intermanage), а також сторінки у соціальних мережах (Facebook, Instagram). У ЕГ виникло питання до адміністрації ЗВО щодо структурного розташування випускової кафедри, оскільки ця рекомендація була надана при попередній акредитації. Ректор ЗВО надав інформацію, що дане питання розглядалося з колективом кафедри, про що є витяг з протоколу засідання вченої ради факультету (№ 1 від 7 вересня 2017 року) з відповідним піднятим питанням та рішенням залишитися в складі факультету Історії та міжнародних відносин. ЕГ підтверджує врахування думки попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Нормативне закріплення розподілу регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Політика ЗВО базується на засадах, що внутрішнє забезпечення якості освітньої програми безпосередньо стосується кожної складової освітнього процесу та кожного структурного підрозділу. За словами першого проректора О. Сливки управління якістю починається від куратора та завершується ректором університету. Кожен працівник несе відповідальність за реалізацію політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО у межах своєї компетенції. ДВНЗ «УжНУ» залучає внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів до оновлення ОП та підвищення якості викладання. ЕГ відмічає спільне прагнення закладу та стейкхолдерів до постійного вдосконалення освітньої програми, а також до підтримки актуального наповнення ОП, що дає підставу говорити про наявну культуру якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною ОП “Менеджмент” є залучення практиків до головування при роботі атестаційних комісій, що дозволяє не тільки ознайомитися з паперовою версією ОП, а й відзначити рівень сформованих ПРН у здобувачів. Існує практика збирання інформації про випускників на університетському рівні. Сформована культура якості на всіх управлінських рівнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ встановила, що моніторинг якості освітньої програми повною мірою організовується та контролюється завідувачем кафедри без залучення представників від здобувачів, що не гарантує упередженого ставлення до їх результатів. Рекомендуємо залучати здобувачів до даного процесу, а також запрошувати здобувачів та випускників за ОП до прийняття участі в засіданнях робочої групи чи засідань кафедри з метою підтримки відкритого діалогу та врахування точок зору як НПП, так і здобувачів/випускників. Внутрішня система забезпечення якості дотепер не забезпечила відображення у розділі 3 «Форми атестації здобувачів вищої освіти» затверджених ОП 2019 та 2022 р. вимог до кваліфікаційної роботи, що визначені у розділі VI «Форми атестації здобувачів вищої освіти» Стандарту ВО. Рекомендовано гаранту внести відповідні коригування в проєкт ОП 2023 р., а внутрішній системі забезпечення якості проконтролювати.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В цілому внутрішня система забезпечення якості освітньої програми виконує свої основні функції і забезпечує достатній якісний рівень як освітньої програми, так і освітньої діяльності. У ЗВО дотримуються визначених чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Система забезпечення якості вищої освіти в ЗВО може забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності і на їх ескалацію до найвищих адміністративних рівнів. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими та можуть бути усунені до початку навчального року 2023/24.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У процесі проведення експертизи ЕГ було встановлено, що в ДВНЗ «УжНУ» визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, та розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті університету. Основними документами є Статут ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Правила внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>) та ін. Права та обов’язки учасників освітнього процесу визначені ДВНЗ «УжНУ» відповідно до законодавства і нормативних актів із питань вищої освіти і зафіксовані в положеннях про структурні підрозділи та посадових інструкціях. Інформування здобувачів є систематичним і своєчасним, що здійснюється гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, завідувачем кафедри через Viber-, Telegram-групи.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проєкт ОП “Менеджмент” своєчасно був оприлюднений на сайті ЗВО випусковою кафедрою бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту на офіційному веб-сайті Університету за адресою <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/42294>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/54646>. Усі зацікавлені сторони мали можливість ознайомитися з проєктом ОП, проте у відповідь на запит ЕГ про приклад (за наявності) надісланих на електронну адресу кафедри пропозицій та зауважень до проєкту ОП гарант відповіла, що пропозицій

та зауважень до проєкту ОП надісланих на електронну адресу кафедри не було. ЗВО вчасно оприлюднили оголошення щодо програми роботи під час акредитації ОП “Менеджмент” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/55497>) та запрошення всіх охочих на відкриту зустріч (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/anounce/2031.htm>). Підтверджено факт включення пропозицій стейкхолдера Є. Куниця до удосконалення ОП, який був головою екзаменаційної комісії, є роботодавцем і кандидатом технічних наук.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства.

У ході проведення експертизи підтверджено той факт, що інформація щодо компонентів, цілей та очікуваних результатів навчання за ОП “Менеджмент” розміщена на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46804>). Представлена ОП містить мету, основний фокус, орієнтацію, особливості, перелік та обсяги освітніх компонентів, логіку вивчення, ПРН, матриці відповідностей і забезпечення навчального контенту ПРН тощо. У цілому ЕГ підтверджує, що ДВНЗ «УжНУ» своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства. На думку ЕГ доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу за ОП є складним. Рекомендується ЗВО додати перехресні посилання між сторінками: кафедри (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fhistory_relati-intermanage/courses) та кафедри (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/126>) і факультету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>) в Інфо-центрі, де знаходиться кафедральна інформація (освітні програми, бази практик, підвищення кваліфікації викладачів, студентський науковий гурток тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Нормативно-правові документи, щодо регулювання прав і обов'язків учасників освітнього процесу, представлені на офіційному сайті ДВНЗ «УжНУ», що дозволяє мати необмежений доступ до інформації. Пропозиції стейкхолдерів щодо удосконалення ОП надаються під час відкритих засідань, зустрічей з практиками, гостьових лекцій тощо. У новинах ЗВО на сайті своєчасно представлено повідомлення про проведення акредитаційної експертизи та оголошення про відкриту зустріч з ЕГ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Наявна структура сайту дещо ускладнює пошук необхідної інформації (матеріали по всьому ЗВО зібрані в одному місці, факультет і кафедра мають свої вкладки на цьому вебсайті, проте не мають окремого інформаційного ресурсу, за винятком сторінок у соціальних мережах - у цих умовах знайти інформацію по кафедрі важче через її віднесення до факультету історії та міжнародних відносин; хоч під час відкритої зустрічі мати студента і відповіла, що постійно моніторить анонси і новини кафедри на сайті, але новій людині, на думку ЕГ, це буде складніше зробити). Отже, ЕГ встановила, що доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу є складним та вимагає витрат часу щодо її пошуку. Тому, ЕГ рекомендує ЗВО додати перехресні посилання на сторінці кафедри (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fhistory_relati-intermanage/courses): розмістити посилання на відповідний розділ кафедри, який знаходиться в Інфо-центрі сайту ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/126>); посилання на корисну та необхідну інформацію для стейкхолдерів, яка знаходиться в розділі факультету та стосується безпосередньо даної кафедри (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/124>) - освітні програми, бази практик, підвищення кваліфікації викладачів, студентський науковий гурток тощо.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ДВНЗ «УжНУ» дотримано всі вимоги щодо забезпечення прозорості та публічності діяльності. У ЗВО визначені та регламентовані зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу,

основні нормативно-правові документи оприлюднено на сайті університету. Всі учасники освітнього процесу мають доступ до інформації щодо ОП "Менеджмент" через офіційний сайт ЗВО. В цілому ДВНЗ «УжНУ» реалізовує заходи щодо своєчасного оприлюднення ОП, її компонентів, інформаційне забезпечення тощо. Інформація, висвітлена на сайті та забезпечена для розгляду ЕГ, дозволяє пересвідчитися, що заклад дійсно виконує свою суспільну місію, а обсяг інформації за ОП, яка оприлюднена на вебсайті є достовірною та достатньою для інформування усіх потенційних стейкхолдерів. Процедури освітнього процесу відповідають Критерію 9, наявні недоліки не є суттєвими. Надані рекомендації можуть бути виконані, а слабкі сторони усунені за короткий термін удосконалення освітньої діяльності.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Андрейченко Андрій Вадимович

Члени експертної групи

Дудник Олена Василівна

Ковалевський Микита Миколайович